

SYDPRICKEN

ÖRESUNDSKRETSENS MEDLEMSTIDNING Nr 1 2022

Svenska Kryssardubben
Öresundskretsen

- Diesel på gott och ont
- Årsmöte och Riksmöte

- Vindkraftverk hotar
sjösäkerheten
- På väg jorden runt

DÅ DINA BÄSTA MINNEN INTE SKAPAS BAKOM SKRIVBORDET

TUSEN ANLEDNINGAR,
EN PARTNER

PANTAENIUS
SPECIALIST PÅ BÅTFÖRSÄKRINGAR

Sydpricken

ANSVARIG UTGIVARE

Rolf Odselius

REDAKTIONSGRUPP

Redaktör Birgitta Porutis

Per Tistad, Rolf Odselius,

Kay Wictorin, Daniel Lejongrip

Sänd gärna egna artiklar till

Birgitta Porutis

birgitta@justsent.com

Din text i artikelformat ska vara
oformaterad.

Bildfiler skickas separat högupplösta, min 1 MB.

När du skickar in text och bilder till Sydprickens redaktion tillåter du samtidigt att de ev kommer att publiceras i Sydpricken. Förekommer det människor som går att identifiera ska dessa vara tillfrågade om de ger sitt samtycke till eventuell publicering.

INNEHÅLL

Rikseskadern	4
Nytta med AIS	5
Vindkraftverk ett hot	8-9
Årsmötet och styrelsen	10-11
Redgistrera VHF	13
Diesel på gott och ont	14-15
Nya medlemmar	16-17
Seglarskolan	20
Rådslag och årsmöte	21
Seniorsegling	22
Charlotte och Max kastar loss	23

Annonser

Anne-Louise Fröding

tel 0705 221473

Helsida 3 000 kr

Halvsida 2 000 kr

1/4-sida 1 000 kr

Svenska Kryssarklubben

Öresundskretsen

Höjeågatan 6, 234 33 Lomma

Bankgiro 847-1211

Swish 1231814128

e-mail oresundskretsen@sxk.se

Ordföranden
har ordet

Som Gert-Ove Nilsson aviserade i förra Sydpricken har vi haft vaktförhängning på ordförandeposten i Öresundskretsen. Efter fyra framgångsrika år lämnade Gert-Ove över klubban till undertecknad. Stort tack, Gert-Ove, för Dina insatser, och för egen del tack för förtroendet att få leda Öresundskretsen och vår kompetenta och engagerade styrelse.

Några ord om mig själv. Jag började segla i Malmö Sjöscoutkår i mitten på 1950-talet och har alltsedan dess haft ett liv på sjön vid sidan av mitt yrkesliv. Via Sjövarnsflottiljen i Limhamn och senare Sjökrigsskolan blev jag reservofficer i Flottan, körde torpedbåt och fick göra ett par långresor med minfartyget Älvsnabben. Seglandet har mest ägt rum i Stockholms och Östergötlands skärgårdar men numera har jag min båt, en Westerly Renown, i Abbekås och Ystad. Sedan 2014 är jag skattmästare i Kryssarklubben riksstyrelse och representerar SXX i styrelsen för Nämnden för båtlivsutbildning, vilken som bekant numera har sitt kansli hos SXX i Nacka Strand.

För några år sedan ledde jag en "framtidsgrupp" i SXX som försökte sätta om båtlivets utveckling fram till år 2030 och vad den betyder för SXX. Inte oväntat kom miljöfrågorna i centrum men också utbildningsfrågor och båtturism, när utvecklingen går mot minskat traditionellt båtägande och i stället hyra av båt, samägande, båtpooler mm. Det är frågor som jag är övertygad om kommer att prägla SXX:s verksamhet – och därmed också Öresundskretsens – de kommande åren. Om det finns självfallet anledning att återkomma.

När detta skrives är osäkerheten om pandemins utveckling stor och restriktioner har införts. Likväl hoppas jag att vi ska kunna fortsätta höstens positiva utveckling med fysiska möten i klubbhuset också under 2022.

Per Tistad

Rikseskadern 2022

Vi kastar loss och möts vecka 29 under den sjätte rikseskadern i Svenska Kryssarklubbens regi. Målet är danska Nyborg på ön Fyn. Häng med! Deltagarantalet är begränsat, först till kvarn gäller. Dags att anmäla dig på www.sxk.se/eskader

Fyn är Danmarks tredje största ö och ligger mellan Jylland och Själland. Odense är största staden med sina 180 000 invånare och totalt bor en halv miljon danskar på ön.

Kryssarklubben har valt Nyborg som bas för rikseskadern på Fyn. Här finns bland annat sevärdheter som Nyborgs slott med anor från 1100-talet, vilket gör den till den äldsta kungaborgen i Norden.

Vi kommer att ligga centralt och samlat i Vester- och Österhavn med gångavstånd till affärer och restauranger. Hamnen är den största på ön och vi räknar med att bli cirka 60 båtar totalt från stora delar av Sverige.

Våra lokala kretsar kommer att delta med deleskadrar i rikseskadern till Nyborg. Anmälda deltagare kommer att placeras ut i dessa mindre eskadrar som genomförs enligt texten i faktarutan. Under 4 dagar i vecka 29 (exakta dagar är ännu inte klart) kommer vi att ligga i Nyborg och ha denna hamn som bas för olika aktiviteter. I det preliminära programmet ingår flera guidade bussturer, vinprovning, museibesök, friluftsteater, lokala arrangemang och en eskaderfest.

Välkommen med till Nyborg och träffa andra SXX:are i vårt rätta element!

Vistelsen i Nyborg kommer att vara 4 dagar i vecka 29

Anmälan görs på anmälningssida som finns på SXX:s hemsida: www.sxk.se/eskader. Observera att antalet båtar är begränsat!

Eskaderavgiften på 800 kr betalas med kort vid anmälan.

I avgiften ingår eskaderflagga, Nyborgs destinationsflagga, välkomsträff och smärre arrangemang i Nyborg.

Hamnavgifter för fyra nätter och avgifter för eventuella bussturer, eskaderfest och andra arrangemang tillkommer.

Till- och eventuellt frånsegling kommer att genomföras i form av deleskadrar om 5 till 10 båtar som utgår från olika platser längs kusterna. Starttider beror på avståndet till Nyborg, vilket tempo eskaderdeltagarna vill hålla och vilken rutt som eskadern har valt. Kommer du från ostkusten kan det tex bli aktuellt med Göta Kanal. Det kan bli aktuellt att samordna deleskadrar från flera kretsar och eskadrarna kommer i möjligaste mån anpassas till deltagarnas tillgång till tid.

Väl mött på eskader!

Christer Böös, christerboos@msn.com, 076-118 38 75

Nyttan med AIS och att lyssna på VHF

Vi var på väg ut med båten och befann oss alldeles utanför Lerkils hamn när Sweden Rescue ropade på oss på Kanal 16 och bad oss gå över på kanal 67. Första tanken var vad har jag nu gjort. Så kom frågan, mötte du inte alldeles nyss en dansk segelbåt? Jo visst gjorde jag det! Han har gått på grund och tar in mycket vatten - kan du lotsa in honom till Lerkil? Jag såg att det pumpades vatten ur sidan men tänkte att det är väl någon som diskar. Nu var det den elektriska länsumpen som gick för fullt. Självklart blev svaret!

Vi vände och satte högsta fart för att komma ifatt honom och kom ifatt i hamninloppet där han höll på att köra fel. Vi lotsade honom till upptagningsplatsen där också en annan SXX-funktionär, Lennart Johansson i Lerkil som jag kontaktat på vägen in, mötte upp. Lennart hade med sig en elektrisk 230V länsump och en sådan hade även jag med mig. Den har aldrig varit använd och det trodde jag inte heller att den skulle bli. Med dessa pumpar, båtens egen elektriska pump och ägaren som pumpade i handpumpen så mycket han orkade, lyckades vi hålla jämna steg med vattnet som läckte in.

Vattnet stod flera decimeter över durken i båten. Sjöräddningen var också kontaktade och kom efter en stund från Hovås med en stor motordriven länsump och då kunde vi tömma båten på så mycket vatten så att trucken i Lerkil vågade lyfta båten. Förra hamnkaptenen blev kontaktad och kunde komma snabbt till Lerkil för att köra trucken. Segelbåten hade gått på Hälleberget, en grynna helt friliggande mellan Lerkil och fyren Kungen, där många gått på tidigare. Orsaken var enligt ägaren en för stor utzoomning i plottern så grundet syntes inte.

Här var det flera omständigheter som gjorde att detta slutade bra. Att både vi och segelbåten hade AIS (Automatic Identification System) så räddningsledaren såg att vi möttes och att vi lyssnade på VHF-kanal 16 samt att vi fick tag på flera i Lerkil som kunde komma snabbt och hjälpa till.

Gunilla & Ove Thorin - (Ur Västpricken)

HYR vårt KLUBBHUS

Fest - Möte - Bröllop - Födelsedag
Barndop - Jubiléum

Lokalen har plats för ca 40 personer och tillgång
till kök

Avgift för hel dag

kl 13.00 - kl 11.00 nästa dag
- 1000 kr för medlem i Kryssarklubben
- 1500 kr för icke medlem
Korttidshyra 2-3 timmar på kvällstid
300 kr för medlem - 500 kr för icke medlem

För mer information
kontakta Hans Sandhagen på
tel 040-41 63 69
eller h.sandhage@gmail.com

Skicka in Nu!

Kapelltvätt Impregnering

Vi utför effektiv & skonsam handtvätt av kapell.
Samtidigt ser vi över bl.a. sömmar, rutor, dragkedjor m.m.
och rådgör med Er vad som skall åtgärdas i år.

Vi rekommenderar en översyn vart annat år.
Då håller man kapellet fräsch och helt i många år.

Formsydda madrasser.
Beställ bädd/resår madrasser
Så kan Ni sova bättre i båten!

Stor sort. kvalitets båtmattor.
Vi skär ut & langetterar
Efter mått & mall.

Skicka in Ert båtkapell Nu, Fri returfrakt!

Göteborgs Madrass & Båtdynor

Victor Hasselbladsgata 11, 421 31 V Frölunda Tel: 031 28 84 50
www.madrassfabriken.se tomas@madrassfabriken.se

SYDMARIN

Välkommen till södra Sveriges mest
kompleta fullservicemarina

BÄTFÖRSÄLJNING

VARV

SERVICE

BUTIK

VINTERFÖRVARING

ALUKIN

ASKELADDEN

AXOPAR

NIMBUS

VOLVO
PENTA

VÄSTINDIEGATAN 20, RÅÅ | 042-260 370 | SERVICE@SYDMARIN.SE | SYDMARIN.SE

Sjöbergs Fiske & Kapell

Till Båten

Kapell
Segel
Dynor
Sprayhood
Presenningar
Reparationsarbeten
Tillbehör etc

Till Fisket

Rullar
Spö
Drag- och flugor
Kläder mm

Vi finns på

Finlandsgatan 20
Malmö

Tel 040-96 33 10 - e-mail arne@sjobergskapell.se

Birgittas verkstad

Lagar båtkapell
syr tillbehör, mm

c/o Gransegel
Vårbrytarvägen
216 12 Limhamn

+46704835054

birgitta@birgittasverkstad.se
www.birgittasverkstad.se

Det händer i Öresundskretsen

10 feb kl 19 - "Mat Ombord" med Cia Brytmark - digitalt

16 feb - Medlemsmöte eskader - digitalt

2 mars . Styrelsemöte

9 mars kl 19 - Föredrag med soppa

29 mars kl 18.30 - Besök hos Hjertmans

6 april - Styrelsemöte

9 april - kl 10-14 - Städning av klubbhuset

11 maj - Styrelsemöte

14 maj kl 15 - Säsongsinvigning

25-30 maj - Försäsongseskader

Närmare
detaljer framgår
av inbjudningar
som skickas via
mail.
Kolla gärna ev
ändringar på
sxx.se/oresunds-
kretsen

Vindkraftverk till havs hotar sjösäkerheten för fritidsbåtar i Skåne

Fler och fler vindkraftverksparker till havs planeras runt Sveriges kuster, varav många i södra Sverige

Redan finns ett antal i drift. Men ingenstans analyseras hur parkerna påverkar sjösäkerheten för fritidsbåtar, trots att parkerna innebär betydande säkerhetsrisker. Nu är hög tid att detta görs och att vi båtorganisationer får möjlighet till dialog tidigt i planeringsprocessen. Det anser Svenska Kryssarklubben, som tog upp frågan på sitt årsmöte som föreningen höll i Malmö den 4 december.

- Parkerna påverkar kraftfullt miljön för det rörliga friluftslivet till sjöss där tiotusentals vistas i båt, säger Fredrik Norén, generalsekreterare för Svenska Kryssarklubben med 41 000 medlemmar i hela Sverige.

Enligt senaste båtlivsundersökningen finns över 800 000 fritidsbåtar i Sverige.

- Vi har själva tittat på några havsvindkraftsparker och kan konstatera att ingående säkerhetsanalyser avseende fritidsbåtar saknas. Vi vill att fritidsbåtar ska inkluderas, precis som fartyg, som parameter för riskanalyser i underlaget för miljökonsekvensbeskrivningar för vindkraftsparker till havs, fortsätter Fredrik Norén.

Svenska Kryssarklubben och systerorganisationerna Svenska Båtunionen och Svenska Seglarförbundet representerar drygt 300 000 medlemmar. De säkerhetsrisker vi tillsammans identifierat är:

- Svårigheter vid räddningsinsatser.

Om en fritidsbåt får motorhaveri eller av andra orsaker driver in i en vindkraftspark, blir det svårt att bistå med räddningshelikopter eller räddningsfartyg i en park. Vid räddningsinsatser när en helikopter letar efter en förölyckad eller när en person behöver räddas genom att vinschas upp är normalhöjden cirka 30 meter mellan båt och helikopter.

- Ett stort område blir ett hinder för att söka skydd från öppet hav mot land vid hårt väder. Vi båtorganisationer vill att man undersöker möjligheter att upprätta korridorer för fritidsbåtar genom vindkraftsparkerna.

- Elektroniska navigationshjälpmedel kan påverkas. De flesta fritidsbåtar har idag, speciellt de som ger sig längre ut på haven, avancerade elektroniska navigationshjälpmedel. Det är viktigt att fastställa att dessa inte riskerar att störas ut eller ge felaktiga signaler i närheten av parkerna och/eller kabeldragningar.

- Viktiga naturhamnar ur säkerhetssynpunkt för fritidsbåtar får inte få ankringsförbud. Vi vill att man tar hänsyn till naturhamnar så att dessa inte riskerar få ankringsförbud på grund av kabeldragningar till vindkraftsparker.

- Viktigt med samordning av parkerna.

Vi har sett att många parker planeras, en del i närheten av varandra såsom i Kalmarsund, vilket betyder att många kvadratkilometer av vattenområden som trafikeras av fritidsbåtar påverkas och i princip blir ofarbara.

Södra Sverige anses mest lämpat för vindkraftverk.

Det är i Skåne som de mest vindenergirika områdena finns. Södra Sverige anses passa ypperligt för havsbaserad vindkraft, då det finns både goda vindförhållanden och närhet till förbrukningscentra.

Den största vindkraftsparken finns i Skåne. Idag är det Lillgrund i södra Öresund. Den står för nästan 60% av elproduktionen från vindkraftverk till havs. I Öresund finns även flera vindkraftsparker; en utanför Köpenhamn och en utanför Landskrona.

Ytterligare två parker har fått tillstånd att byggas:

Kriegers Flak i Östersjön söder om Trelleborg, 128 vindkraftverk, samt Taggen på gränsen mellan Blekinge och Skåne län, Sölvesborgs och Kristianstads kommuner, 60 – 83 vindkraftverk.

Vidare har 3 parker fått tillstånd att byggas i områden som skåningar gärna seglar/åker båt i, nämligen: i Kattegatt - Stora Middelgrund 50 verk, samt i Blekinge/Kalmar – Trolleboda 30 verk och i Kalmar sund – Utgrundet II 24 verk. Ytterligare 2 varav en stor park i Karlskrona/Hanöbukten med 500 – 700 verk har sökt tillstånd – Blekinge Offshore samt Kattegatt Offshore utanför Falkenberg, 50 verk.

Vidare diskuteras ytterligare utbyggnad av havsbaserad vindkraft på såväl den svenska som danska sidan.

- Våra medlemmar i Skåne och Öresundsregionen, cirka 1600, kommer att märka av vindkraftverksparkerna till havs. Speciellt när alla de parker som planeras och är på väg att byggas står klara, säger Per Tistad ordförande för Kryssarklubbens regionala Öresundskrets.

Havsbaserade vindkraftverk planeras inte bara längs kusten i södra Sverige utan längs hela Sveriges kust och i Väneren.

Exempel på andra planerade parker är:

Storgrundet utanför Gävle, 51 kraftverk.

Fingrundet utanför Gävle med 300 kraftverk.

Dyning utanför Gotland/Gotska Sandön/Oxelösund och Gryts skärgård – 200 verk.

En park med 253 verk utanför Sandhamn i Stockholms skärgård.

Samt Vindplats Göteborg, 15 verk vid infarten till Göteborgs hamn.

Svenska Kryssarklubben är en av världens största båtklubbar med över 40 000 medlemmar.

Kontakt: Generalsekreterare Svenska Kryssarklubben Fredrik Norén, 070-194 32 97

Ordförande för Kryssarklubbens regionala Öresundskrets, Per Tistad, 070-847 21 23

Vattenskoter – Obligatoriskt Förarintyg från 1 maj 2022 –

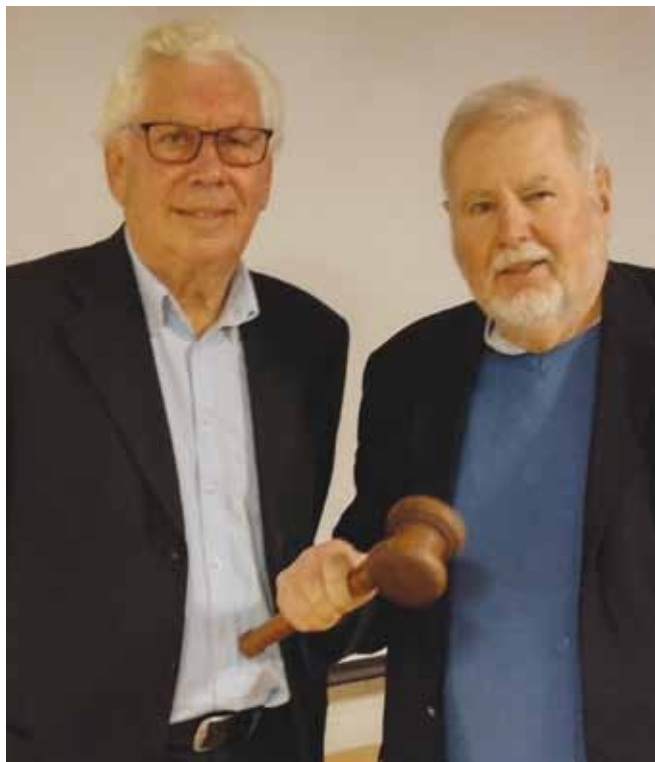
Får jag lov att köra vattenskoter om jag har något av NFB:s intyg?

Från 1 maj 2022 införs krav på förarbevis för att få framföra vattenskoter. Om du har Förarintyg, Manöverintyg för högfartsbåt eller Kustskepparintyg hos NFB så får du lov att framföra vattenskoter fram till 30 april 2023 utan förarbevis för vattenskoter. Man ska kunna visa upp sitt NFB-intyg tillsammans med giltig ID-handling. Det finns även en övergångsregel som innebär att man kan validera in något av de tre intygen till ett förarbevis för vattenskoter hos Transportstyrelsen utan att gå någon utbildning för vattenskoter. Övergångsregeln gäller för intyg tagna före 1 maj 2022, och kan utnyttjas fram till 30 april 2023.

Observera att NFB inte har några digitala intyg som vi kan skickas ut i form av en pdf. Man får själv kopiera/scanna sin intygsbok och skapa en pdf som kan skickas med i ansökan till Transportstyrelsen.

Ansök på Transportstyrelsens hemsida om ett Förarbevis för vattenskoter (sista dag för ansökan är 30 april 2023). När du har gjort det få du ett Förarbevis för vattenskoter som gäller tills vidare. Förarbeviset utfärdas i elektronisk form.

Årsmötet 2021

Gert-Ove överlämnade ordförandeklubban till Per Tistad

Tack vare att pandemin tog en paus i höstas kunde Öresundskretsens årsmöte genomföras på normalt sätt i klubbhuset. Många medlemmar anslöt och det kändes "som förr".

I år valdes Per Tistad som ny ordförande. Per är bland annat reservofficer i Kungliga Flottan. Han har suttit flera år i riksföreningens styrelse och de senaste åren även som skattmästare. Han presenterar sig själv närmare under rubriken *Ordföranden har ordet*.

Ewa Persson valdes som vice ordförande. Ewa har många års erfarenhet av Kryssarklubbens arbete som sekreterare på riksföreningens kansli i Stockholm.

Eftersom både Per och Ewa har Abbekås som hemmahamn kan man kanske säga att Öresundskretsen numera styrs därifrån.

Som ny medlem i styrelsen valdes Daniel Lejongrip in och han ska i fortsättningen ansvara för Program- och Utbildningskommittén. Som ny suppleant valdes Stefan Westergård.

Under mötet rapporterades att Öresundskretsen har klarat både pandemin och föreningskrisen bra och lyckats bibehålla medlemsantalet - över 1500 medlemmar. Årsboksutslutet visade att Öresundskretsens ekonomi är god och av verksamhetsberättelsen framgick att vi trots pandemin lyckats ha vissa aktiviteter igång. Bland annat har vi kunnat sända flera föredrag digitalt och andra aktiviteter har hållits utomhus när pandemiläget har varit lite lugnare.

Rolf Odselius

Styrelsen vald på årsmötet 2021

Per Tistad - ordförande

Eva Persson - v ordförande

Pelle Allroth
- sekreterare

Staffan Ranebo
- v sekreterare

Slawomir Skowronski
- skattmästare

Christer Böös
- eskaderkommittén

Hans Sandhagen
- klubbhuskommittén

Daniel Lejongrip
- program- o utbildnings-
kommittém

Rolf Odselius -
- redaktionskommittén

Olle Svärd
- miljö- o båtteknik

Tor Melin
- hamn o farled

Stefan Westergård
- suppleant

Jullunch med överraskningstomtar

Öresundskretsen höll sin traditionsenliga jullunch med en imponerande julbuffé söndagen den 12 dec i Lomma. Allt man kunde önska sig fanns där: sill, gravad lax, Janssons frestelse, korvar, skinka och mycket mer. Allt var hemlagat av ett team av duktiga medlemmar organiserade av Dag Svensson och allt smakade underbart gott.

Tack alla ni som lade ner ett stort arbete på att göra denna lyckade fest!

Som en trevlig avslutning på lunchen passerade, av en tillfällighet, ett antal paddelbrädor med jultomtar, paket och en julgran förbi längs ån.

Rolf Odselius

24-timmars seglingar i Öresundskretsen 2022

Vårseglingen 4/6 samt 11/6
Höstseglingen 3/9 samt 10/9

Pär Nickels/ 24-timmars kommittén
nickels.pr@gmail.com

Har du registrerat din VHF?

118 000 fritidsbåtar har VHF ombord. Men på bara 26 000 av dessa VHF- apparater fungerar den röda nödknappen.

92 000 fritidsbåtar färdas därmed på vattnet med falska förhoppningar om att få hjälp i sjönöd när de trycker på den röda nödknappen. Att knappen inte fungerar beror på att MMSI-nummer och radiotillstånd i många fall saknas.

Om VHF:

VHF är en del av ett internationellt nät som även täcker Sveriges kust, samt i Mälaren, Vänern och Vättern. VHF används både av yrkessjöfart och fritidsbåtar. Med VHF har man täckning även där det saknas mobiltäckning.

Den röda knappen på VHF: en, kallad DSC (Digital Selective Calling), är en digital VHF-kanal som ingår i ett internationellt system för automatiskt nödlarm. Det räcker att trycka på den röda knappen för att komma till en räddningscentral, där räddningsledaren ser din båttyp, namn på din båt och var du befinner dig. Inte minst i en stressad situation som i en nödsituation är detta att föredra framför anrop på kanal 16 – Mayday – där du måste säga Mayday tre gånger och ange båtens anropssignal.

Den röda knappen kom till efter erfarenheterna från Estonia-olyckan, för att tidigt kunna larma och uppge sin position. För att kunna använda den röda knappen på din VHF behövs radiotillstånd (VHF tillstånd) och ett MMSI-nummer som du ansöker om hos Post- och Telestyrelsen (PTS). Om du nyttjar en VHF (sända) utan att ha ett VHF – certifikat (SRC) och ett PTS-tillstånd bryter du mot lagen om elektronisk kommunikation och tillståndsvillkoren. Du riskerar böter eller upp till sex månaders fängelse.

För att få VHF tillstånd behöver du visa upp att du klarat ett kunskapsprov som heter Short Range Certificate (SRC). År 2000 kom ett nytt krav på kunskap, vilket betyder att de som har gamla VHF-certifikat behöver ta ett nytt SRC-certifikat.

Exempelvis Svenska Kryssarklubben har utbildningar i SRC samt handhavande av VHF. SRC-certifikatet utfärdas av Nämnden för Båtlivsutbildning (NFB).

Läs mer på deras hemsida: batlivsutbildning.se

Observera att för att båtens position ska anges när du trycker på den röda knappen så måste VHF-mottagaren ha inbyggd GPS eller så måste den få positionen från en ansluten GPS-plotter.

Ur Kretsaktuellt Blekingekretsen

Diesel i båten - på Gott och Ont

För något år sen hade Sydpricken en kort artikel om syntetisk diesel. I en ytterligare artikel i höstas om sjömacken i Lomma, fanns det ett fel angående kompositionen av det bränsle som finns där. Nedan ska detta rättas, men jag tänker först passa på att ta ett större grepp för att försöka bena ut den snåriga frågan om båtbränslen med varierande miljöpåverkan. Artikeln begränsas till att handla om bränsle för dieselmotorer.

Vi tar det från början

Petroleum anger ursprunget för både diesel, fotogen och bensin. Klippolja betyder det ordagrant, tänk på Simon "Petrus", "Klippan" på vilken Jesus skulle bygga sin kyrka.

Diesel kommer av Rudolf Diesel, en tysk genialisk ingenjör som skapade dieselmotorn 1892 och utarbetade hur bränslet skulle vara komponerat. Anledningen till att diesel dominerar för fritidsbåtar är följande:

Diesel brinner inte utan veke! Det kan verka häpnadsväckande men är faktiskt sant. Om man släpper ner en brinnande tändsticka i en skål diesel så slocknar den. Du kan prova själv! Var noga så det inte är en skål bensin, för då blir du av med håret.

Bensinånga är våldsamt explosiv. Om det finns en bensinlås med ångor i ett slutet utrymme i en båt kan det vara livsfarligt. Om det då kommer en gnista genom t ex att en ljuskontakt slås på, så kan hela båten explodera. Motorutrymmet måste därför alltid ventileras med en fläkt innan start. Om diesel är upphettat kan även det brinna, t ex om diesel läcker på ett hett avgasrör.

Användningen av diesel i båtar är mer än hundra år gammal.

Ett av historiens första dieseldrivna fartyg var Amundsens "Fram" till Sydpolen 1910. Idag är alla medvetna om att dieselmotorn har en miljöskaadlig effekt när den körs med bränsle med ursprung i "Klippan". Det pågår ett intensivt arbete som syftar till att minska dieseln miljöskada genom att minska förbrukningen av diesel av detta ursprung.

Det surrar runt mängder av termer som vill övertyga oss om att vi använder miljövänligt bränsle. "Grön Diesel" kan ju t ex låta bra för den icke initierade. Den är dock inte bättre än "Röd Diesel". Båda dessa termer innebär bara att dieseln är färgad och obeskattad som drivmedel för landfordon. Gamla oljepannor i hus eldar sådan olja. Även kommersiella fartyg får tanka grön diesel. Färgen ska avslöja skatteeffel. Om myndigheterna kommer på

att du har färgad diesel i en privat båt blir det dryga böter i Sverige. Utomlands händer det att sur kustbevakning beslagtar hela båten. Tyvärr kan innovativa reklamissar röra till det för oss genom att använda begreppet "Grön Diesel" och då mena miljövänlighet.

"Miljödiesel" är ytterligare ett begrepp. Det innebär att all diesel från "Klippan" ska ha en viss (och framöver tilltagande) halt inblandning av förnyelsebar komponent och ha reducerad svavelhalt. Sådan finns på landmackar till landfordon. Denna stora produktgrupp är diesel med ursprung ifrån "Klippan" som fått tillsatser. På bilmackar finns det diesel med rapsmetylester, "RME", inblandat. Omväxlande med "Miljödiesel" används begreppet "Biodiesel" om dessa produkter. De består delvis av förnybar ingrediens cirka 7% RME.

Rapsoljan har en svår nackdel: det växer lättare dieselbakterier i sådan diesel. Det kvittar i landfordon med stor omsättning av bränslet men i en segelbåt är det mycket illa. Bakterieslemmet proppar igen bränslesystemet. Man bör absolut inte ha "Biodiesel" från landmack i sin båt. På sjömackar står ofta "Marindiesel" som ska innebära att den är fri från RME. Svenska Gästhamnar anger att man på vissa ställen kan tanka "Grön Marindiesel" hos dem. Om mackägarna med detta menar oskattad diesel, så är den olaglig i privatbåt.

En viktig nyhet som tillkommit är helt syntetiskt framställd diesel. Man kan nämligen tillverka bränsle som fungerar som diesel utan att alls borra i "Klippan". I stället används fetter av annat ursprung som processas i kemifabrik. Fettet kan vara rapsolja, palmolja, animalisk fett från slakterier, tallolja, härsket smör och nästan vilket klegg som helst. Resultatet är en syntetisk diesel. Exempel på en variant är "B100 biodiesel RME". Den fungerar ej i mindre marinmotorer.

Det för fritidsbåtägare centrala begreppet att lägga på minnet är "HVO100", Hydrotreated Vegetable Oil. Siffran 100 refererar till %. HVO100 har en mångfald fördelar. Främst att det är ett förnybart bränsle, men även en rad tekniska egenskaper. Motorn sotar mindre, startar lättare i kyla, ryker mindre, osar mindre. Dessutom växer dieselbakterier inte gärna i det, då det inte binder fukt. Den fördelen är mycket betydelsefull. Båtmotorn mår bra av HVO100 diesel. Bokstaven V i begreppet slirar, då animaliskt fett kan ingå, alltså inte "vegetable"

HVO kan i sig innebära olika processer. I sin strävan att godhetsmåla produkterna smusslar industrin en del. Ett exempel är ingrediensen palmolja. Det är ju hårt kritise-

rat att röja regnskog och plantera oljepalmer. Något förvirrande finns det olika palmolja - vanlig och "PFAD", Palm Fatty Acid Distillate. Den senare är en biprodukt som blivit över när man använt palmolja till väsentligare saker som skönhetskrämer mm. När vi tankar HVO så vet vi föga om fettets ursprung. Det kan vara med eller utan palmolja eller PFAD, tall, gammal frityrolja eller självdöda grisar. Vill vi veta vilket, har vi hittills fått gå in på fabrikantens snårigt uppbyggda hemsida på internet. Just denna vinter införs emellertid en plikt för försäljarna att redovisa råvarans ursprung direkt på pumparna.

Vätgas ingår ibland i processen. En del tillverkare hämtar då denna delvis från "naturgas" från "Klippan". Det är då en fossil källa, men ändå kallas ofta slutprodukten förnybar, vilket är ljug. Själva ordet naturgas är ett litet trix med ord, "fossilgas" vore ärligare i de fall den kommer från "Klippan". Det finns en utstakad riktning hos fabrikanterna bort från råvaror från "Klippan".

Ett problem på sikt med all syntetisk diesel är råvarutillgången. Om man ska ersätta de enorma mängderna olja från "Klippan" så räcker jordens resurser av fetter dåligt till, som det ser ut idag. I Sverige anses de dock möjligen räcka för Sveriges behov

Den finska globala kemikoncernen Neste är uppfinnaren, och f.n. världens största producent, av HVO. De använder begreppet "MY Förnybar Diesel" på en produkt med 100% HVO. Neste anger att de använder alla möjliga sorters fett, tio olika, beroende på tillgång, t ex slakteriavfall och fisk (!!).

Neste säljer via OKQ8 en HVO100. Den kan köpas på deras landmackar och användas i båt. Dessutom pågår nu en spridning av Nestes HVO100 till sjömackar. Det blir ett mycket bra alternativ.

Kryssarklubben har en lista på sin hemsida var detta kan handlas.

Kryssarklubben driver ett påverkansarbete gentemot Transportstyrelsen för att öka förekomsten av HVO100 på sjömackar. Det är fortfarande glest. Transportstyrelsen är inte känd som rask.

Preem använder huvudsakligen svensk tallolja och ingen palmolja i sin diesel på bilmackarna. 40% av bränslet i landmack är HVO, resten från "Klippan". Det innehåller dock också 7% RME som gör den olämplig för båtar.

Preem distribuerar även ren HVO100 till enstaka sjömackar. Preem ville öka sin kapacitet att hantera olja från "Klippan" på raffinaderiet i Lysekil, men det var så politiskt laddat att regeringen nästan sprack på mitten. Shell är på gång att bygga om raffinaderi för framställning av HVO. Circle K och Shell har båda en HVO100 produkt på en del av sina landmackar.

"EcoPar" är ett annat syntetiskt drivmedel. Det har utvecklats och framställs i Sverige. Det har liksom HVO positiva tekniska egenskaper jämfört med diesel ur "Klippan". Den är fri från svavel, ryker ej, sotar ej och bakterier växer inte i den. Den är stabil mot kyla och över tid. EcoPar finns i olika varianter. Den som säljs via sjömackar heter "EcoPar Marin" och baseras på metan från naturgas från "Klippan" och därmed inte gjord av förnybar råvara.

Sjömacken i Lomma innehåller EcoPar Marin.

Macken har funnits ett par år, men bara kunnat sälja när personal på Oscars Varv varit på plats - ej under helger och semesterstängning. Pumpen har nu automatiserats med kortläsare och blivit ständigt tillgänglig. Det är den enda sjömacken mellan Limhamn och Råå. Jag har inte hittat uppgifter om syntetisk diesel på hemsidorna för någon av de skånska hamnarna. Lomma är troligen hittills det enda stället med syntetisk diesel från sjömack i Skåne. Jag har själv inte heller sett syntetisk diesel längs danska Öresundskusten. Den som vill ha HVO100 i båten får än så länge bära dunk från landmack. Besväret med det beror på om man har Marieholm 26 (25L) eller Princess Y95 (13,4m2).

- Kostnad för syntetisk diesel? Den kostar f.n. 1,5-4 kr/L mer än diesel från "Klippan".

- Är syntetisk diesel tillåtet i din motor? Volvo Penta säger ja. Vissa tillverkare, som Yanmar, Vetus och Kubota, vill testa mera innan de vågar godkänna. De är antagligen byxis för (fullkomligt oberättigade) ersättningskrav för havererade motorer. Så småningom lär de väl bestämma sig.

- Utrikes? Dålig tillgång faktiskt. Sverige anses vara Europaledande med införandet av syntetisk diesel.

- Kommer syntetisk diesel att avsluta epoken med elbilar? Vi får väl se, fråga Elon.

Tor Melin - Öresundskretsen.

Nya medlemmar – Nya medlemmar – Nya medlemmar

Välkommen Anne Blomquist från Helsingborg

-Jag fick medlemskapet i Kryssarklubben som julklapp.

Segling är ganska nytt för mig, som uppvuxen i småländska skogen har närhet till havet inte funnits. När jag var liten följde jag en gång med en kompis och hennes familj på Göta kanal men jag var ung och längtade mest hem. Jag har dock alltid älskat att vara i vatten och som liten var jag som en säl som aldrig ville gå upp.

Det var först när jag för tre år sedan började kitesurfa som jag fick upp ögonen för vattensporter och hur fantastiskt vackert havet är. Känslan att vara mitt i naturen, utmaning och lugn på samma gång. -Att vara här och nu! Jag blev helt såld på kitesurfing och kitar större delen av året.

Min seglarentusiastiske kille ville få mig med ut och segla, jag tyckte inte det verkade så spännande jämfört med att kitesurfa, inte lika actionfyllt. Första säsongen bestod mest av bryggsegling och sjösjuka så fort vi lämnade hamnen. 2021 kom jag ut på lite längre seglatser och vid rorkulten kändes inte sjösjukan lika påträngande.

-Får väl erkänna att segling inte var så tråkigt trots allt.

Jag upptäckte i seglingen den där härliga "Här och nu" känslan. Att vara fokuserad och ett med hav och vind.

Som medlem i kryssarklubben hoppas jag få mer kunskap genom kurser och träffar.

Till sommaren vill jag segla till Bohuslän. Med kiteutrustningen ombord på båten så klart.

Text Daniel Lejongrip

Välkommen Anna Ljung från Helsingborg

- Att segla är att släppa allt annat runtomkring och fokusera på uppgiften.

När jag växte upp hade seglingen ingen större plats i vår familj. Visserligen seglade mamma lite under en sommar men det var inget som smittade av sig till oss övriga i familjen. Ja, förutom en sommarlovsvecka som jag spenderade i optimistjolle på Råå.

Jag har alltid älskat havet men det var inte förrän barnen kom upp i tonåren som min längtan efter havet och seglingen växte sig ännu starkare.

- När mörkblått hav möter en ljusblå himmel är min känsla av frihet som störst!

2017 började jag nätverka och fann inspiration från Facebook, Instagram, böcker och filmer rörande segling. Jag slukade allt! Det dröjde dock några år innan alla bitar föll på plats i livspusslet och jag började segla tillsammans med kontakter jag träffat via olika grupper i sociala medier. Därefter har det blivit åtskilliga seglatser med olika besättningar och på vitt skilda båtar.

Årets säsong har för min del redan börjat genom en vintersegling på Öresund i början av januari - kallt men så fantastiskt härligt att komma ut och segla!

Med blicken riktad framåt mot nya drömmar och mål ligger en segling till Medelhavet högt upp på önskelistan. Kanske även kanalfärd eller varför inte korsa Atlanten?

Innan dess vill jag bli mer trygg och öka min kunskap, något jag hoppas att mitt medlemskap i Svenska Kryssarklubben kan bidra med. Förarintyg och så småningom Kustskepparintyg är målsättningen.

Till sommaren tänker jag ta med mina tonårsbarn och min schäfertik Bella ut och segla.

Undrar vem av dom som kommer att älska havet mest?

Vi ses på vågorna!

Välkommen säger vi till Anne och Anna samt alla andra nya medlemmar under det gångna året!

KAPELL & ANNAT

- Ny grafisk design
- Snart ny hemsida
- **Samma fantastiska produkter**

Vi erbjuder räntefri avbetalning genom Wasa Kredit!

Kontakta oss för rådgivning

Telefon: 040-15 40 17

E-mail: info@kapell-annat.se

Besök oss gärna på www.kapell-annat.se eller i butiken i Malmö!

Kapell

Våra kapell sys specialanpassat eller enligt modeller och kan levereras komplett med bågar.

- Sprayhood
- Sittbrunnstält
- Motorbåtskapell
- Bimini
- Hamnkapell
- Rattskydd
- Segelkapell och sailpack

Vinterpresenning

Trött på att presenningen blåser sönder?

Unna dig en vinterpresenning från Kapell & Annat i perfekt passform för din båt och slipp mer strul. Välj mellan modeller för landstående båt eller vinterliggare. Vi syr i PCV eller Fibertextduk, som dessutom andas och minskar risk för mögel.

Dynor & madrasser

Vi tillverkar alla typer av dynor av hög kvalitet till alla båtmärken.

- Båtdynor
- Resårbotten
- Bäddmadrasser
- Sittbrunnsdynor

Välj mellan en stor variation av tyger och färger för att ge båten ett nytt liv med dynor med hög hållfasthet vilket bibehåller ny-känslan.

Kom på rätt kurs inför sommaren!

Lär dig navigera och gör dig redo för nya äventyr. Jag och mina kursledarkollegor kommer gärna till båtklubben och håller kurs.

- Förarintyg
- Kustskepparintyg
- SRC /VHF-intyg
- Kanalintyg
- Utsjöskepparen
- Fartygsbefäl klass VIII

Vill du köra vattenskoter till sommaren? Lättaste vägen dit är att ta förarintyg senast sista april!

Maila önskemål mm till karin.meddings@billeborg.se så fixar vi det.

Möte i Monsunen - som Evert Taube sjöng

Vi mötte Ostindiefararen Göteborg på väg hem från Kastrup hamn i somras.

Pelle Allroth

I Seglarskolans program för 2022 finns spännande och roliga seglingar för alla åldrar!

Nybörjarkurser för ungdomar

Inga förkunskaper krävs men du ska ha gått ut årskurs 6 och kunna simma 200 meter. Ombord genomför vi allt arbete tillsammans vilket ger en otrolig gemenskap.

Fortsättningskurser för ungdomar

Fortsättningsseglingarna bjuder på tuffare segling med flera nattseglingar. Du får fördjupade kunskaper i segling med skolfartyg, säkerhet, navigation med mera. Du ska ha avslutat årskurs 7 och kunna simma 200 meter.

Kurser för unga vuxna

I år finns lite längre segling för deltagare mellan 18 och 30 år eller en helgsegling för deltagare mellan 25 och 35 år att välja mellan.

Kurser för vuxna

2022 kan du välja mellan en dagsegling, en helgsegling eller en 12-dagars segling från Dublin till Aberdeen. Oavsett val så får du, förutom härlig segling, stort gemyt, god mat, härlig atmosfär och trevligt umgänge.

Familjeseglingar

Aktiv semester med familjen! Ett äventyr för vuxna och barn (7-15 år) på lika villkor. Välj mellan helg- eller 6-dagarssegling. Välkommen ombord!

Mer om våra seglingar samt anmälan finns på www.sxkseglarskola.se

Vad gjorde SXX på ett hotell i Malmö 4-5 december?

Höll Rådslag och Årsmöte!

Rådslag genomförs några gånger per år. Då träffas företrädare för riksförening och regionala kretsar för att diskutera aktuella frågor. Årsmötena är öppna för alla medlemmar och på dagordningen finns bl a funktionärsval, redovisning av verksamheten, budget, medlemsavgifter och medlemsförslag. Som värdkrets 2021 hade vi bildat en särskild planeringsgrupp för att i samverkan med riksföreningen bidra till ett bra arrangemang.

Redan på fredagseftermiddagen var Per Tistad, Ewa Persson och jag på plats och hälsade tillresande välkomna med bl a ett ex av Sydpricken och en Malmökartan. Flera av lördagens programpunkter hade en påtaglig Öresundsprägel. Vår tidigare kretsordförande Gert-Ove Nilsson tog med deltagarna på en mersmakande båtfärd i ord och bild till några av de fina färdmålen för sjöfarare på båda sidor av Öresund och på de skånska syd- och ostkusterna. Och sedan kåserade Mikael Stämning, seglare och f d direktör för den svensk-danska Öresundskommittén, på ett intresseväckande sätt om Öresundsregionens och Öresunds betydelse förr, nu och i framtiden. Ett tecken på att Öresundsinslagen uppskattades var att många i pauserna studerade det Öresundsjökort som placerats utanför konferenslokalen och ställde frågor om hamnar och färdmål.

På lördagseftermiddagens årsmöte

sammanfattade den alerte generalsekreteraren Fredrik Norén ett framgångsrikt verksamhetsår, trots den rådande pandemin. Jag kunde som mötesordförande konstatera att SXX är en vital 98-åring i en tid där föreningslivet inte har det så lätt. Valen av ordförande och fyra styrelseledamöter blev en spännande och utdragen historia då det fanns både valberedningens förslag och medlemsförslag att ta ställning till. Först efter ajournering två gånger blev rösträkningen klar och valet av ny ordförande och fyra styrelsemedlemmar kunde fastställas.

Kerstin Andersson från Stockholm är SXX:s nya ordförande

I övrigt kan nämnas att årsmötet beslutade om oförändrade medlemsavgifter för nästkommande verksamhetsår och att ett medlemsförslag om finansiering av SXX:s bojverksamhet återremitterades till styrelsen för vidare utredning.

På lördagskvällen serverades inte bara en god middag utan också stämningshöjande skånsk underhållning av Elias Andersson. Elias bjöd på både en personlig seglingskildring och sång med låtar av Peps Persson som fick middagsgästerna att stämma in i refrängerna.

Avgående ordförande Peter Follin avtackades

Seglingen med ungdomlig besättning gick från Kap Verde till Karibien. På en Atlantöverfart händer alltid något oväntat, även på denna. Men allt gick bra och de kom dit de skulle. Men så har Elias också god navigeringsförmåga efter att ha utbildats av en kompetent lärare; vår egen kretsordförande Per Tistad.

Avgående SXX-ordförande Peter Follin avtackades, delade ut medaljer och önskade Kerstin Andersson lycka till innan kvällen blev natt.

Söndagens guidade bussrundtur i Malmö uppskattades. De som var med fick ett smakprov på vad den här spännande, kontinentala förorten till vårt skånska kryssar-klubbcentrum i Lomma har att erbjuda, t ex fem småbåtshamnar till vilka alla SXX:are är hjärtligt välkomna när de vill utforska och lära känna Malmö lite närmare.

Inför de här dagarna i Malmö skickade riksföreningen ut ett pressmeddelande med huvudbudskapet att SXX vill ha möjlighet till en tidig dialog när det ska planeras vindkraftparker till havs. SXX vill bidra till att dessa utformas med hänsyn tagen till också båtlivets behov, t ex med "korridorer" som medger passage genom stora vindkraftparker. Självfallet borde det vara så att SXX som stor och ledande båtlivsorganisation kommer in tidigt i alla sammanhang där det handlar om förändringar som kan påverka båtlivet.

Dessa decemberdagar "under SXX-flagg" på ett hotell i Malmö kännetecknades av god stämning och engagerade deltagare. Vår riksförening är i likhet med Öresundskretsen i god form!

Kay Victorin

Seniorsegling

Många är dom som efter ett långt aktivt seglarliv känner att kroppen inte hänger med på alla akrobatiska äventyr som ibland krävs på en segelbåt; segel ska hissas, snabbt fram på fördäck för att fixa med furlexen, fendrar ut, dags att slå!

Kanske säljer du båten när underhållet blir tungt, seglatserna färre och krämporna fler. Längtan att komma ut finns kvar men den ofrivilliga landkrabban har slagit sina klor i dig och du drömmer dig tillbaka till dina äventyr till sjöss.

Efter att ha pratat med några seniorer som sålt sina båtar och numera tillbringar sina dagar på land föddes tanken att utnyttja all denna kunskap som finns hos våra äldre och ofta mycket erfarna seglare. Vi som är yngre har mycket att lära av dessa samt att kunna bidra till glädjen att komma ut och segla igen som säkert är uppskattad.

Det behöver inte vara mer komplicerat än att erbjuda någon båtlös att följa med ut och segla, på så sätt kan ett aktivt seglarliv erhållas långt upp i åldrarna.

I Öresundskretsen är vi flera som har båtar och vi kan därför erbjuda medlemmar utan båt att följa med ut så ta tillvara på den möjligheten.

Daniel Lejongrip

Charlotte och Max har kastat loss

Our cruise to the Canaries started off with a beam reach in large swell. Luckily we had some dishes prepared for the first days, because no one was keen on spending time in the galley. Moods were boosted with the dolphin visits, which along with turtle visits, actually came regularly all the way to the Gran Canaria.

After a few days we started to get our sea legs and moral was higher on board. As the sea legs came, the to do list for Las Palmas grew as well.

The ignition for the engine started acting up, and thanks to Peter's help we managed to hot wire it for the remaining starts. But this definitely needs to be fixed before leaving for the Caribbean.

We had also started to hear a creaking noise, which we thought was caused by the board holding the autopilot. Unfortunately this turned out to be something bigger. Upon inspection, we could see that something is off with the rudder structure. This is definitely something to look into in Las Palmas.

Along with this, there's also a long list of other things to take care of before the crossing. As there always is to boats.

New Years Eve was focused more on the rather long to do list than on Champagne. Oh well, we are a great team onboard and with a long to do list, two extra sets of hands are always appreciated!

Utdrag ur deras hemsida 4 jan 2022 - sailingpuffin.se

Charlotte Brännström och Max Lundgren-Goodman

på väg på sin drömsegling

Vi vill uppleva platser, ha utmaningar och fullfölja ett stort projekt tillsammans. Båda har långseglat förut men då som besättning på andras båtar. När de träffades gjorde charlotte Atlantic Rally for Cruisers och Max höll på att planera sin Atlantseglat åt motsatta hållet från Boston till Portugal.

Båten - en Oceanis 40 från 2007 - har fått en omfattande upprustning. Säkerheten har stått i fokus

Bl a uppgraderad livflotte, gedigen grab bag, installation av inre förstag för stormsegel, AIS och radar. Ett ytterligare rev i storseglet och ett nödroder med monterat fäste. De har också byggt en sjökoj i salongen för att alltid kunna ha kontakt.

Mycket annat har också kompletterats för att säkerställa seglingen. På Kryss frågade vad de mest ser fram emot. - Friheten. Att ta med sitt hem var man är samtidigt som man befinner sig långt från vardagslivet hemma. Som destination längtar vi efter Stilla Havet och Franska Polynesien. Bahamas ligger också högt upp på listan.

Charlotte är 27 år och jurist - Max är 31 år och ingenjör - hemmahamnen är Lomma. Båda har arbetat i Öresundskretsens valberedning under 2021.

Charlotte är 27 år och jurist - Max är 31 år och ingenjör - hemmahamnen är Lomma.

Båda har arbetat i Öresundskretsens valberedning under 2021.

Foto ur På Kryss

SYDSEGEL Svensktillverkade segel och kapell

Höstkampanjen är igång!

- Nya segel
- Nya kapell
- Nya dynor
- Rigg/rullsystem

sydsegel.se

Nu är det

VÅR!

åtminstone snart, och det är inte en dag för tidigt

Först lite puts och sen iväg, eller?

De flesta av oss blir lite bukiga med åren, och det är det inte så lätt att göra något åt. Som tur är är det lättare med dina gamla segel - de går att byta ut. Så om din båt börjar bli tungstyrd, långsam och mest lutar, då är det dags. Dags för lite Gransegel. Så att din båt blir välbalancerad, snabb och bekväm istället.

För visst verkar det mycket roligare?

Gransegel

Gamla båtar blir som nya,
och nya blir som det var tänkt att de skulle vara

